

آیین‌نامه اجرایی قانون مطبوعات

(مصوب ۱۷/۶/۱۳۸۱ و اصلاحات بعدی آن)

فهرست

فصل اول. تعریف و مشخصات مطبوعات

فصل دوم. شرایط صدور پروانه و مجوز انتشار نشریه

فصل سوم. تکالیف صاحبان پروانه و مدیران مسئول مطبوعات

فصل چهارم. سایر مقررات

فصل اول - تعریف و مشخصات مطبوعات

ماده ۱ - مطبوعات به لحاظ زمان انتشار منظم می‌توانند با یکی از فواصل زمانی زیر منتشر شوند:

روزی یکبار (روزنامه) - هفته ای یکبار (هفته نامه) - دو هفته یکبار - ماهی یکبار (ماهنامه) - دو ماه یکبار - سه ماه یکبار (فصلنامه) - شش ماه یکبار - سالی یکبار (سالنامه) .

تبصره ۱ - نشریه الکترونیکی ، نشریه ای است که در محیط دیجیتال با همان صورت، شرایط و ظواهر یک نشریه چاپی و طی فرآیند فعالیت مرسوم روزنامه نگاری و تحریریه ای تولید و به طور منظم و با نام ثابت و تاریخ و شماره ردیف معینی در یک یا چند زمینه سیاسی، اقتصادی و فرهنگی تولید و منتشر می‌شود.

تبصره ۲ - نسخه دیجیتال نشریات چاپی دارای مجوز نیاز به اخذ مجوز جداگانه ندارد.

ماده ۲ - در نامگذاری نشریه باید از کلماتی استفاده شود که با نشریات موجود و یا با نشریاتی که به طور موقت یا دائم تعطیل شده اند اشتباه نشود و موجب تداعی نام آنها نباشد. همچنین نام نشریه نباید از کلمات نامانوس باشد و یا ایجاد شبهه وابستگی به سازمان های دولتی بنماید. در صورت بروز هر گونه اختلاف مرجع تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خواهد بود.

ماده ۳ - انتخاب روش هایی غیر از موارد ذکر شده در ماده (۱) قانون مطبوعات باید متناسب با رسالت مطبوعات باشد.

ماده ۴ - انتشار فوق العاده - ویژه نامه و دیگر ضمایم با همان نام نشریه و منطبق با سایر مشخصات مندرج در پروانه انتشار با رعایت سایر ضوابط قانون مطبوعات مجاز می‌باشد.

تبصره ۱ - چاپ هر گونه آگهی نامه به شکل نشریه توسط کانون های تبلیغاتی ممنوع است.

تبصره ۲ - چاپ و انتشار ویژه نامه های محلی توسط روزنامه های سراسری در صورتی مجاز است که حجم آگهی های آن از سی درصد (۳۰٪) صفحات ویژه نامه بیشتر نباشد.

ماده ۵ - ترجمه تمام یا قسمتی از مطالب مطبوعات دارای پروانه انتشار و انتشار منظم آن به طور جداگانه با رعایت سایر مشخصات مندرج در پروانه انتشار از جانب صاحب نشریه بلامانع می‌باشد.

ماده ۶ - تکثیر مطبوعات موجود به همان زبان و شکلی که چاپ شده از طریق چاپ افست یا عکسبرداری یا طرق مشابه بدون اجازه صاحب امتیاز ممنوع می‌باشد.

ماده ۷ - مطالب نشریه باید مطابق و متناسب با روش های مندرج در پروانه انتشار باشد و نشریه مجاز به درج مطالب و مقالات خارج از روش های مذکور که بر خط مشی کلی نشریه تأثیر بگذارد، نمی‌باشد.

ماده ۸ - روزنامه ها و هفته نامه های محلی موظفند ضمن رعایت ماده (۲) قانون مطبوعات و متناسب با روش در خواستی، مطالبی پیرامون مسایل اجتماعی و فرهنگی محل انتشار نشریه جهت بالا بردن سطح آگاهی های مردم درج نمایند.

ماده ۹ - نقل مطالب از مطبوعات و احزاب و گروه های منحرف و مخالف اسلام (داخلی و خارجی) به منظور تحقیق، نقد و رد مطالب در صورتی که تبلیغ محسوب نشود بلامانع است.

تبصره ۱- درج شایعات به نحوی که اصل مطلب کذب باشد ممنوع است.

تبصره ۲- نقدهای علمی جز در مواردی که انتشار مطلب علیه قانون اساسی باشد از شمول بند (۱۲) الحاقی ماده (۶) قانون مطبوعات مستثنا است.

ماده ۱۰- تغییر نام، روش و ترتیب انتشار نشریه بدون اطلاع و تصویب هیات نظارت بر مطبوعات ممنوع می باشد، تغییر در سایر موارد جز در موارد مصرح در قانون و مواردی که در حوزه اختیارات و مسئولیتهای هیات نظارت باشد با تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بلامانع است.

تبصره- هیأت نظارت بر مطبوعات حداکثر ظرف سه ماه به تقاضای تغییر وضعیت رسیدگی و اعلام نظر می کند.

ماده ۱۱- نشریه اجازه ای به نشریه ای اطلاق می شود که با درخواست کتبی صاحب امتیاز و تصویب هیأت نظارت به موجب اجازه نامه ای اختیارات قانونی خود را در قبال دریافت وجه به فرد یا موسسه ای واگذار می نماید.

فصل دوم - شرایط صدور پروانه و مجوز انتشار نشریه

ماده ۱۲- متقاضیان پروانه انتشار نشریه می بایست تقاضا نامه خود را به همراه نمونه تکمیل شده پرسشنامه ای که حاوی مشخصات فردی، سوابق اجتماعی - سیاسی - فرهنگی و شغلی و تعهدات قانونی باشد، به انضمام مدارک به شرح زیر در تهران به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در شهرستانها به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مربوط تحویل نمایند.

۱- چهار قطعه عکس ۴*۶

۲- دو برگ فتوکپی شناسنامه از تمام صفحات

۳- یک برگ گواهی عدم سابقه محکومیت کیفری بر اساس موازین اسلامی که موجب سلب حقوق اجتماعی باشد.

۴- یک برگ فتوکپی آخرین مدرک تحصیلی که به تأیید مراکز ذی صلاح رسیده باشد.

۵- تبصره - تشخیص صلاحیت متقاضیان بر عهده هیأت نظارت بر مطبوعات است

ماده ۱۳- چنانچه متقاضی پروانه انتشار نشریه شخص حقوقی باشد تقاضای صدور پروانه همراه با معرفی فرد واجد شرایط به عنوان مدیر مسئول باید از سوی بالا ترین مقام مسئول باشد. در صورت موافقت پروانه انتشار به نام مرکز درخواست کننده صادر خواهد شد.

ماده ۱۴- احزاب، سازمان ها و جمعیت های سیاسی و اقلیت های دینی ایرانی در صورتی می توانند تقاضای صدور پروانه انتشار نشریه نمایند که اجازه فعالیت قانونی را دارا باشند.

تبصره - منظور از گروه های غیر قانونی گروه هایی هستند که از طریق وزارت کشور رسماً "غیر قانونی اعلام شده باشد.

ماده ۱۵- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جهت صدور مجوز انتشار مطبوعات سازمان های آزادیبخش اسلامی کشورهای دیگر در چهارچوب مقررات مربوط به خارجیان مقیم ایران با استعلام از مراکز ذی ربط و اخذ مدارک لازم و نیز موافقت وزارت امور خارجه بررسی لازم رابه عمل آورده و پس از موافقت راساً اقدام می نماید.

ماده ۱۶- انتشار نشریه داخلی یک سازمان، موسسه و شرکت دولتی یا خصوصی منوط به کسب مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با رعایت ضوابط به شرح زیر می باشد:

۱- در خواست انتشار نشریه و معرفی مدیر مسئول پیشنهادی از سوی بالاترین مقام مسئول آن مرکز باشد.

۲- مطالب و اخبار عمدتاً در ارتباط با اهداف و شرح وظایف مرکز درخواست کننده و فقط برای استفاده کارکنان باشد.

۳- از درج هر گونه آگهی بازرگانی پرهیز نمایند.

۴- تعداد صفحات از ۴۸ صفحه تجاوز ننماید.

۵- رایگان باشد.

تبصره ۱- به یک مرکز و واحدهای تابعه آن فقط اجازه انتشار یک نشریه داخلی داده می شود.

تبصره ۲- صدور مجوز انتشار نشریات داخلی سازمانهای دولتی با رعایت سایر قوانین مربوط خواهد بود.

ماده ۱۷- عدم رعایت ضوابط مندرج در ماده (۲) قانون مطبوعات و این آیین نامه از سوی نشریات داخلی یک سازمان، موسسه و شرکت دولتی یا خصوصی منجر به صدور تذکر کتبی و در صورت تکرار تخلف موجب ابطال مجوز خواهد شد

ماده ۱۸- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای صاحب امتیاز، پروانه انتشار و برای مدیر مسئول، کارت مدیر مسئولی صادر می نماید.

ماده ۱۹- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می تواند جهت اجرای ماده (۱۱) قانون مطبوعات، تحقیقات لازم را به عمل آورده و در اختیار هیات نظارت بر مطبوعات قرار دهد. وزارتخانه ها و سازمانهای ذی ربط موظفند همکاری های لازم را به عمل آورند.

ماده ۲۰- متقاضیانی که صلاحیت انتشار نشریه توسط آنان بر اساس بند (۴) و یا تبصره (۵) ماده (۹) قانون مطبوعات مورد تأیید هیات نظارت بر مطبوعات قرار نگرفته است، نمی توانند مجددا تقاضای انتشار نشریه نمایند.

ماده ۲۱- تاریخ رسمی ثبت تقاضای پروانه انتشار نشریه زمانی است که کلیه مدارک موردنیاز، از سوی متقاضی ارائه شده باشد.

ماده ۲۲- در صورت فوت صاحب امتیاز، ورثه قانونی واجد شرایط وی در تقاضای صدور امتیاز نشریه مورث خود حق تقدم دارند، مگر اینکه فاقد شرایط لازم باشند. چنانچه ورثه در مهلت قانونی مذکور در ماده (۱۶) قانون مطبوعات از تقاضای انتقال امتیاز خودداری کنند و یا پس از صدور امتیاز اقدام به انتشار نشریه ننمایند پروانه انتشار لغو می گردد.

فصل سوم - تکالیف صاحبان پروانه و مدیران مسئول مطبوعات

ماده ۲۳- مطبوعاتی که به شکل روزنامه منتشر می شوند مکلف به درج نام به طور کامل، ترتیب و تاریخ انتشار، شماره ردیف مسلسل و شماره صفحه در بالای تمام صفحات و نیز قیمت در صفحه اول می باشند. همچنین مطبوعاتی که به شکل مجله منتشر می شوند موظف به درج نام بطور کامل، ترتیب و تاریخ انتشار، شماره ردیف مسلسل، تعداد صفحات و قیمت بر روی جلد و نیز قید شماره هر صفحه در تمام صفحات می باشند.

تبصره- اضافه کردن هر گونه کلمه و یا عبارت به نام و یا آرم نشریه به جز آنچه که در پروانه انتشار و یا مجوز چاپ نشریه ذکر شده است ممنوع می باشد.

ماده ۲۴- هر یک از مطبوعات موظف به داشتن محلی به عنوان دفتر نشریه می باشند. صاحب پروانه نشریه موظف است نشانی محل دفتر نشریه را پس از اخذ پروانه انتشار کتبا" به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام نماید.

تبصره ۱- صاحب امتیاز نشریه موظف است در صورت تغییرنشانی محل دفتر نشریه، مراتب را کتبا" به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در شهرستان ها به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مربوط اطلاع دهد.

تبصره ۲- توزیع نشریه خارج از محدوده جغرافیایی شخص حقوقی (صاحب امتیاز) بلامانع است.

ماده ۲۵- کلیه مکاتبات مطبوعات با امضای صاحب پروانه یا مدیر مسئول نشریه و شخص دیگری که قبلا" از طرف مدیر مسئول کتبا" معرفی شده باشد معتبر می باشد. مکاتبات شخص معرفی شده در مواردی که قانون مطبوعات و آیین نامه اجرایی، آن را از وظایف صاحب پروانه و یا مدیر مسئول شناخته است، اعتبار ندارد.

ماده ۲۶- کلیه مطبوعات موظفند تیراژ خود را طبق نمونه ای که حاوی تعداد نسخ چاپ شده و تعداد نسخ برگشتی است، به تفکیک محل توزیع به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام نمایند.

ماده ۲۷- مدیر مسئول نشریه موظف است نام چاپخانه طرف قرارداد چاپ نشریه را کتبا" به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام نماید.

ماده ۲۸- مدیران چاپخانه ها می بایست همزمان با خروج هر شماره نشریه از چاپخانه دو نسخه در تهران به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در شهرستان ها به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مربوط تحویل و برگه اعلام وصول دریافت دارند. تبصره - ناشران نشریات داخلی سازمان ها و موسسات نیز باید دو نسخه از نشریه خود را به محض انتشار به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مربوط تحویل دهند و برگه اعلام وصول دریافت دارند.

ماده ۲۹- در صورت لغو پروانه انتشار نشریه با اعلام کتبی از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صاحب پروانه موظف است مدارک دریافتی از قبیل پروانه انتشار، کارت مدیر مسئولی و کارت های خبرنگاری را ظرف مدت ده روز مسترد نماید. با سوء استفاده کنندگان از این مدارک برابر قانون رفتار خواهد شد.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده ۳۰- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در بررسی و ارزیابی نشریات (تخصصی) از همکاری مراکز ذی صلاح استفاده می نماید.

ماده ۳۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سه ماه قبل از اتمام دوره هیات نظارت بر مطبوعات ضمن درج آگهی در نشریات کثیرالانتشار دعوتنامه ای به منظور اعلام نامزدی به مدیران مسئول مطبوعات ارسال نموده و پس از تایید صلاحیت نامزدها توسط هیات موضوع تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۰) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۵ مجددا" از کلیه مدیران مسئول جهت برگزاری انتخابات دعوت می نمایند. جلسه با حضور اکثریت مطلق مدیران مسئول رسمیت می یابد و اخذ رای با ورقه به صورت مخفی خواهد بود و نماینده انتخابی می بایست اکثریت مطلق آرای حاضران را به دست آورد. تبصره ۱- چنانچه در مرحله اول اکثریت حاضر نشوند جلسه بعد پس از دو هفته تشکیل و با رای اکثریت حاضران نسبت به انتخاب نماینده مدیران مسئول اقدام می شود.

تبصره ۲- هر مدیر مسئول حتی اگر مدیرمسئولی چند نشریه را به عهده داشته باشد دارای یک رای خواهد بود. تبصره ۳- آن گروه از مدیران مسئولی که یک سال قبل از برگزاری انتخاب حداقل یک شماره از نشریه خود را منتشر کرده باشند و یا پروانه انتشار نشریه شان به دلیل حکم قطعی دادگاه و یا ماده ۱۶ قانون مطبوعات توسط هیات نظارت بر مطبوعات ابطال نشده باشد می توانند در انتخابات شرکت کنند.

ماده ۳۲- چنانچه هر یک از اعضای هیات نظارت بر مطبوعات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سایر مراجع رسمی در مورد موضوع تبصره (۸) الحاقی ماده (۹) قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۷۹ ادعایی داشته باشند، مدارک و مستندات خود را به اطلاع هیات نظارت بر مطبوعات می رسانند. هیأت یاد شده در صورت احراز تخلف در مورد رفع آن به مدیر مسئول نشریه اخطار می دهد. در صورت عدم رفع تخلف موضوع جهت رسیدگی به محاکم دادگستری ارجاع می شود.

تبصره - متخلف در صورت محکومیت تا پایان مدت محکومیت از فعالیت مطبوعاتی محروم خواهد بود.

ماده ۳۳- حذف شده است.

ماده ۳۴- در کلیه مواردی که هیئت نظارت بر مطبوعات، اختیار توقیف موقت یا لغو پروانه نشریات را دارد، قبل از هر گونه اتخاذ تصمیم موارد تخلف را کتبا" به مدیر مسئول نشریه با قید حداقل یک هفته مهلت پاسخگویی ابلاغ نماید.

ماده ۳۵- نسخ شده است.

ماده ۳۶ - این آیین نامه جایگزین آیین نامه اجرایی قانون مطبوعات مصوب اسفند ماه ۱۳۶۴، موضوع تصویب نامه شماره ۱۱۱۶۴۸/ت ۴۹ مورخ ۲۵/۲/۱۳۶۶ و کلیه اصلاحات و الحاقات بعدی آن می‌گردد.